

Convenția internațională* împotriva luării de ostatici

din 18.12.1999

*Publicată în ediția oficială
"Tratate internaționale", 2006, volumul 35, pag.299*

* * *

Adoptată la New York la 18 decembrie 1999

*În vigoare pentru Republica Moldova din 9 noiembrie 2002.

Statele părți la prezenta Convenție,

având în vedere scopurile și principiile Cartei Națiunilor Unite privind menținerea păcii și securității internaționale și dezvoltarea relațiilor amicale și a cooperării între state,

recunoscând îndeosebi că fiecare are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale așa cum s-a prevăzut în Declarația universală a drepturilor omului și în Pactul internațional referitor la drepturile civile și politice,

reafirmând principiul egalității în drepturi a popoarelor și dreptul lor de a dispune de propria lor soartă consacrat în Carta Națiunilor Unite și în Declarația referitoare la principiile dreptului internațional privind relațiile amicale și cooperarea între state conform Cartei Națiunilor Unite, precum și în celelalte rezoluții pertinente ale Adunării Generale,

considerând că luarea de ostatici este un delict care preocupă în mod serios comunitatea internațională și că, în conformitate cu dispozițiile prezentei Convenții, oricine comite un act de luare de ostatici trebuie să fie urmărit sau extrădat,

convinse de necesitatea urgentă a dezvoltării unei cooperări internaționale între state în ceea ce privește elaborarea și adoptarea de măsuri eficiente menite să prevină, să reprime și să pedepsească toate actele de luare de ostatici ca manifestări ale terorismului internațional,

au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

1) Comite infracțiunea de luare de ostatici în sensul prezentei Convenții oricine sechestrează o persoană (în cele ce urmează denumită ostatic) sau o deține și o amenință că o va omorî, o va răni sau că va continua să o dețină pentru a constrânge o parte terță și anume un stat, o organizație internațională interguvernamentală, o persoană fizică sau morală ori un grup de persoane, să îndeplinească un act oarecare sau să se abțină de la un asemenea act, ca o condiție explicită sau implicită a punerii în libertate a ostaticului.

2) Comite, de asemenea, o infracțiune în sensul prezentei Convenții, oricine:

a) încearcă să comită un act de luare de ostatici; sau

b) devine complicele unei persoane care comite sau încearcă să comită un act de luare de ostatici.

Articolul 2

Orice stat parte sancționează infracțiunile prevăzute la art.1 cu pedepse adecvate care iau în considerare natura gravă a acestor infracțiuni.

Articolul 3

1) Statul parte pe teritoriul căruia ostaticul este deținut de autorul infracțiunii ia toate măsurile pe care le consideră potrivite pentru ameliorarea soartei ostaticului, îndeosebi pentru a asigura eliberarea sa și, la nevoie, a-i înlesni plecarea după punerea lui în libertate.

2) Dacă un obiect deținut de autorul infracțiunii ca urmare a luării de ostatici ajunge să fie deținut de un stat parte, acesta îl restituie, îndată ce este posibil, după caz, ostaticului sau părții terțe vizate la art.1, ori autorităților lor respective.

Articolul 4

Statele părți colaborează la prevenirea infracțiunilor prevăzute la art. 1, îndeosebi:

a) luând toate măsurile posibile spre a se preveni pregătirea, pe teritoriile lor respective, a acestor infracțiuni destinate a fi comise în cuprinsul sau în afara teritoriului lor, inclusiv măsuri tinzând să interzică pe teritoriul lor activitățile ilegale ale indivizilor, grupurilor și organizațiilor care încurajează, ațâță, organizează sau comit acte de luare de ostatici;

b) făcând schimb de informații și coordonând măsurile administrative și altele ce urmează a fi luate, dacă este cazul, pentru a se preveni săvârșirea acestor infracțiuni.

Articolul 5

1) Orice stat parte ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența de a judeca infracțiunile prevăzute la art. 1, care sunt comise:

a) pe teritoriul său sau la bordul unei nave sau al unei aeronave înmatriculate în acel stat;

b) de către unul dintre resortisanții săi, sau, dacă acel stat consideră indicat, de către apatrizii care au reședința obișnuită pe teritoriul său;

c) pentru a-l constrânge să îndeplinească un act oarecare sau să se abțină de la un asemenea act; sau

d) împotriva unui ostatic care este resortisantul aceluși stat, când acesta consideră indicat.

2) De asemenea, orice stat parte ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența de a judeca infracțiunile prevăzute la art. 1 în cazul în care autorul prezumat al infracțiunii se află pe teritoriul său și dacă statul nu-l extrădează unuia dintre statele vizate la paragraful 1 al prezentului articol.

3) Prezenta Convenție nu exclude o competență penală exercitată în virtutea legislației interne.

Articolul 6

1) Dacă apreciază că circumstanțele justifică acest lucru, orice stat parte pe teritoriul căruia se află autorul prezumat al infracțiunii asigură, în conformitate cu legislația sa, detențiunea acestei persoane sau ia orice alte măsuri necesare pentru a se asigura de persoana autorului prezumat, în perioada de timp necesară angajării urmăririi penale sau a unei proceduri de extrădare. Acest stat parte va trebui să procedeze imediat la o anchetă preliminară în vederea stabilirii faptelor.

2) Determinarea sau celelalte măsuri vizate la paragraful 1 al prezentului articol sunt notificate fără întârziere direct sau prin intermediul secretarului general al Organizației Națiunilor Unite:

a) statului unde a fost comisă infracțiunea;

b) statului care a făcut obiectul constrângerii sau tentativei de constrângere;

c) statului a cărui naționalitate o are persoana fizică sau morală care a făcut obiectul constrângerii sau al tentativei de constrângere;

d) statului a cărui naționalitate o are ostaticul sau pe teritoriul căruia acesta își are reședința obișnuită;

e) statului a cărui naționalitate o are autorul prezumat al infracțiunii sau, dacă acesta este apatrid, statului pe teritoriul căruia își are reședința;

f) organizației internaționale interguvernamentale care a făcut obiectul constrângerii sau al tentativei de constrângere;

g) tuturor celorlalte state interesate.

3) Orice persoană față de care sunt luate măsurile vizate la paragraful 1 al prezentului articol este în drept:

a) să comunice fără întârziere cu reprezentantul competent cel mai apropiat al statului a cărui naționalitate o are sau care este abilitat în alt mod să stabilească această comunicare sau, dacă este vorba de o persoană apatridă, al statului pe teritoriul căruia această persoană își are reședința obișnuită;

b) să primească vizita unui reprezentant al acestui stat.

4) Drepturile menționate în paragraful 3 al prezentului articol trebuie să fie exercitate în cadrul legilor și regulamentelor statului pe teritoriul căruia se află autorul prezumat al infracțiunii, înțelegându-se totuși că aceste legi și regulamente trebuie să permită realizarea deplină a scopurilor pentru care drepturile sunt acordate în virtutea paragrafului 3 al prezentului articol.

5) Dispozițiile paragrafelor 3 și 4 ale prezentului articol nu aduc atingere dreptului oricărui stat parte, care și-a stabilit competența în conformitate cu paragraful 1 b) al art.5, de a invita Comitetul Internațional al Crucii Roșii să comunice cu autorul prezumat al infracțiunii și să-i facă vizită.

6) Statul care procedează la ancheta preliminară menționată în paragraful 1 al prezentului articol comunică în mod rapid concluziile anchetei statelor sau organizației menționate în paragraful 2 al prezentului articol și le indică dacă înțelege să-și exercite competența.

Articolul 7

Statul parte în care a fost angajată o acțiune penală împotriva autorului prezumat al infracțiunii comunică, în conformitate cu legile sale, rezultatul definitiv al acesteia Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite, care informează despre aceasta celelalte state interesate și organizațiile internaționale interguvernamentale interesate.

Articolul 8

1) Statul parte pe teritoriul căruia este descoperit autorul prezumat al infracțiunii, dacă nu-l extrădează, supune problema, fără vreo excepție și indiferent dacă infracțiunea a fost sau nu comisă pe teritoriul său, autorităților sale competente pentru exercitarea acțiunii penale potrivit unei proceduri conforme legislației acestui stat. Aceste autorități iau decizia în aceleași condiții ca pentru orice infracțiune de drept comun de natură gravă, potrivit legilor acestui stat.

2) Orice persoană contra căreia a fost angajată o procedură pentru una dintre infracțiunile prevăzute la art.1 se bucură de gradația unui tratament echitabil în toate stadiile procedurii, inclusiv de folosința tuturor drepturilor și garanțiilor prevăzute de legea statului pe teritoriul căruia ea se află.

Articolul 9

1) Nu se va admite o cerere de extrădare supusă în virtutea prezentei Convenții cu privire la un autor prezumat al infracțiunii, dacă statul parte solicitat are motive substanțiale să creadă:

a) că cererea de extrădare referitoare la o infracțiune prevăzută la art.1 a fost prezentată în scopul de a urmări sau de a pedepsi o persoană pentru motive privind rasa, religia, naționalitatea, originea etnică sau opiniile sale politice, sau

b) că poziția acestei persoane riscă să sufere un prejudiciu:

i) pentru unul din motivele vizate în alin.a) al prezentului paragraf, sau

ii) pentru motivul că autoritățile competente ale statului care are calitatea de a exercita drepturile de protecție nu pot comunica cu ea.

2) Referitor la infracțiunile definite în prezenta Convenție, dispozițiile tuturor tratatelor și aranjamentelor de extrădare aplicabile între statele părți sunt modificate între aceste state părți în măsura în care ele sunt incompatibile cu prezenta Convenție.

Articolul 10

1) Infracțiunile prevăzute la art.1 sunt de drept considerate cazuri de extrădare în orice tratat de extrădare încheiat între statele părți. Statele părți se angajează să includă aceste infracțiuni drept cazuri de extrădare în orice tratat de extrădare ce s-ar încheia între ele.

2) Dacă un stat parte care condiționează extrădarea de existența unui tratat este sesizat cu o cerere de extrădare de către un alt stat parte cu care nu este legat printr-un tratat de extrădare, statul solicitat are latitudinea de a considera că prezenta Convenție constituie baza juridică a extrădării în ceea ce privește infracțiunile prevăzute la art.1. Extrădarea este subordonată celorlalte condiții prevăzute de dreptul statului solicitat.

3) Statele părți care nu condiționează extrădarea de existența unui tratat recunosc infracțiunile prevăzute la art.1 drept caz de extrădare între ele în condițiile prevăzute de dreptul statului solicitat.

4) Între statele părți, infracțiunile prevăzute la art.1 sunt considerate pentru scopurile extrădării ca fiind comise atât la locul săvârșirii lor, cât și pe teritoriul statelor obligate să-și stabilească competența în virtutea paragrafului 1 al art.5.

Articolul 11

1) Statele părți își acordă întrajutorarea juridică cea mai largă cu putința în orice procedură penală referitoare la infracțiunile prevăzute la art.1, inclusiv în ceea ce privește comunicarea tuturor elementelor de probă de care dispun și care sunt necesare pentru scopurile procedurii.

2) Dispozițiile paragrafului 1 al prezentului articol nu afectează obligațiile referitoare la întrajutorarea judiciară stipulate în orice alt tratat.

Articolul 12

În măsura în care Convențiile de la Geneva din 1949 pentru protecția victimelor de război sau protocoalelor adiționale la aceste Convenții sunt aplicabile unui act de luare de ostatici anumit și în măsura în care statele părți la prezenta Convenție sunt ținute, în virtutea acelor Convenții, să urmărească sau să predea pe autorul luării de ostatici, prezenta Convenție nu se aplică unui act de luare de ostatici săvârșit în cursul unor conflicte armate în sensul Convențiilor de la Geneva din 1949 și protocoalelor aferente, inclusiv al conflictelor armate vizate în paragraful 4 din art.1 al Protocolului 1 din 1977 în care popoarele luptă contra dominației coloniale și ocupației străine și contra regimurilor rasiste, în exercitarea dreptului popoarelor de a dispune de soarta lor, consacrat în Carta Națiunilor Unite și în Declarația referitoare la principiile dreptului internațional privind relațiile amicale și cooperarea între state conform Cartei Națiunilor Unite.

Articolul 13

Prezenta Convenție nu este aplicabilă când infracțiunea este comisă pe teritoriul unui singur stat, când ostaticul și autorul prezumat al infracțiunii au naționalitatea acestui stat și autorul prezumat al infracțiunii este descoperit pe teritoriul acestui stat.

Articolul 14

Nimic în prezenta Convenție nu poate fi interpretat că ar justifica violarea integrității teritoriale sau independenței politice a unui stat contrar Cartei Națiunilor Unite.

Articolul 15

Dispozițiile prezentei Convenții nu vor afecta aplicarea tratatelor asupra azilului, în vigoare la data adoptării acestei Convenții în ce privește statele care sunt părți la aceste tratate. Un stat parte la prezenta Convenție nu va putea însă invoca aceste tratate în privința unui alt stat la prezenta Convenție care nu este parte la aceste tratate.

Articolul 16

1) Orice diferend între două sau mai multe state părți privind interpretarea sau aplicarea prezentei Convenții care nu este soluționat pe cale de negocieri este supus arbitrajului, la cererea unuia dintre ele. Dacă, în următoarele șase luni de la data cererii de arbitraj, părțile nu reușesc să se pună de acord asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate supune diferendul Curții Internaționale de Justiție, depunând o cerere în conformitate cu statutul curții.

2) Orice stat va putea, în momentul în care va semna prezenta Convenție, o va ratifica sau va adera la ea, să declare că nu se considera legat de dispozițiile paragrafului 1 al prezentului articol. Celelalte state părți nu vor fi legate prin acele dispoziții față de un stat parte care va fi formulat de o asemenea rezervă.

3) Orice stat parte care va fi formulat o rezervă în conformitate cu dispozițiile paragrafului 2 al prezentului articol va putea ridica în orice moment această rezervă printr-o notificare adresată Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 17

1) Prezenta Convenție este deschisă spre semnare tuturor statelor, pînă la 31 decembrie 1980, la sediul Organizației Națiunilor Unite, la New York.

2) Prezenta Convenție va fi ratificată. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite.

3) Prezenta Convenție este deschisă spre aderare oricărui stat. Instrumentele de aderare vor fi depuse la Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 18

1) Prezenta Convenție va intra în vigoare în cea de-a treizecea zi care urmează datei depunerii la Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite a celui de-al douăzeci și doilea instrument de ratificare sau de aderare.

2) Pentru fiecare dintre statele care vor ratifica Convenția sau vor adera la ea după depunerea celui de-al douăzeci și doilea instrument de ratificare sau de aderare, Convenția va intra în vigoare în cea de-a treizecea zi de la depunerea de către acest stat a instrumentului său de ratificare sau de aderare.

Articolul 19

1) Orice stat parte poate denunța prezenta Convenție pe cale de notificare scrisă adresată Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite.

2) Denunțarea va produce efect după un an de la data la care notificarea va fi primită de Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 20

Originalul prezentei Convenții, ale cărei texte englez, arab, chinez, spaniol, francez și rus sunt deopotrivă autentice, va fi depus la Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite, care va trimite tuturor statelor copia Convenției certificată pentru conformitate.

Drept care subsemnații, autorizați în modul convenit în acest scop de guvernele lor respective, au semnat prezenta Convenție care a fost deschisă spre semnare la New York la 18 decembrie 1979.